

Doporučení:

Digitalizace služeb a nástrojů pro integraci uprchlíků

V návaznosti na společné stanovisko neziskových organizací k úspěšnému zvládnutí integrace uprchlíků vydává platforma Společně & Digitálně doporučení pro prioritní digitalizaci konkrétních služeb a nástrojů, které umožní zvládnout začlenění válečných uprchlíků.

Digitalizační priority služeb pro uprchlíky:

1) Zřízení digitální identity a datových schránek pro přicházející uprchlíky

S ohledem na měnící se korespondenční adresy i telefonní čísla uprchlíků je vhodné, aby uprchlíci měli svoji digitální identitu a taktéž datové schránky, kterou mohou využívat pro komunikaci se státem a zejména pro příjem informací a písemností od státu. Tuto **digitální identitu by uprchlíci získali při své první registraci**. Rovněž by skrze tuto digitální identitu měli přístup k veškerému eGovernmentu, který stát v současnosti nabízí českým občanům (služby ČSSZ apod.). Stát by skrze unikátní digitální identifikátory mohl propojovat své databáze.

2) Přizpůsobení systému datových schránek pro potřeby uprchlíků

Do datových schránek by se mělo přesunout hlavní těžiště veškeré komunikace mezi státem a uprchlíky. Proto by mělo dojít k modernizaci uživatelského rozhraní a jeho funkcionalit, která by zpříjemnila užívání systému Datových schránek. Za prioritní lze označit:

- **Vytvoření uživatelsky přívětivé mobilní aplikace pro Datové schránky** (téměř všichni uprchlíci v mladší a střední generaci mají chytré mobilní telefony, ale ne vždy notebooky).
- **Umožnit zasílat textové zprávy skrze Datové schránky** (obdobně jako email, upuštění od současného modelu zasílání příloh v .pdf formátu, umožní snadnější komunikaci uprchlíků vůči státu).

3) Vytvoření jednotného portálu pro sdílení informací a propojení poptávky uprchlíků, nabídky dobrovolníků a organizaci státní správy.

V současnosti existuje mnoho oddělených soukromých webů pro nabídky pomoci, pro informování uprchlíků, pro organizaci ubytování, pro registraci příchozích uprchlíků, pro koordinaci dobrovolníků a další zásadní informace. Rovněž vznikají oddělené systémy na úrovni jednotlivých samospráv. **Stát by měl urychleně vytvořit jeden vlastní funkční online portál, kde by se koncentrovaly veškeré praktické informace pro uprchlíky**. Na portálu Ukrajince by se měly rovněž nacházet i všechny aktuality a aktuální pravidla (na způsob Covid Portálu, ovšem za využití méně administrativního jazyka). Portál samozřejmě musí existovat i v ukrajinštině a ruštině. Ideálně propojit se současným systémem Portálu občana (rozšířit jej na "Portál obyvatele") a propojit s dalšími službami e-governmentu.

4) Digitalizace činnosti Úřadů práce

Značná část současné krizové agendy se nevyhnutelně systémově přesune na Úřady práce. Zejména vyplácení sociálních podpor, hledání zaměstnání a celková politika zaměstnanosti uprchlíků. **Úřady práce jsou dlouhodobě s digitalizací pozadu, nyní je třeba je urychleně digitalizovat. Formuláře se Žadostí o jednotlivé sociální podpory by mělo být možné jednoduše vyplnit a odeslat online** (ideálně za využití digitálních identit a datových schránek

Ukrajinců). Stejně tak by se Úřady práce měly propojit s dalšími databázemi státu (v tomto případě zejména s databázemi uprchlíků) tak, aby nebylo nutné již jednou státu poskytnuté údaje znovu poskytovat.

Pro tyto účely je třeba urychleně zařídit, aby každé kontaktní pracoviště Úřadu práce mělo vlastní datovou schránku. Momentálně mají Úřady práce datové schránky pouze na úrovni okresních měst, takže nelze elektronicky napřímo komunikovat se svým kontaktním pracovištěm, ale pouze zprostředkovaně přes okres.

Výhledově by se i internetová prezentace Úřadů práce měla modernizovat po vzoru soukromých portálů typu jobs.cz a stát se skutečně **moderním zprostředkovatelem zaměstnání jak pro uprchlíky, tak pro české občany.**

Digitalizační priority nástrojů pro stát pro zvládnutí integrace uprchlíků:

1) Registr uprchlíků

Je třeba zřídit centrální registr uprchlíků obsahující socioekonomické údaje, data o vzdělání, pracovní profesi, současnou situaci s prací a bydlením, kontaktními údaji. Nelze rozumně nastavovat integrační politiku pro uprchlíky bez znalosti toho, jaké uprchlíky tu máme, jaká je jejich situace a jaké jsou jejich potřeby.

2) Databáze ubytovacích kapacit a školských zařízení

Zásadní je rovněž zřízení jednotné centrální databáze ubytovacích i školských kapacit pro uprchlíky, aby stát mohl efektivně tyto kapacity alokovat a nevznikaly paralelní systémy krajských samospráv. Rovněž by tyto informace měly být přístupné skrze výše zmíněný portál i pro uprchlíky, aby jim to usnadnilo rozhodování, kam případně směřovat svoje cesty.

3) Otevřená data z registru uprchlíků, databází a dalších seznamů

Data by měla být dostupná v anonymizované formě a otevřeném formátu tak, aby dobrovolníci a neziskový sektor mohl s daty pracovat a navrhnout a vytvářet vlastní inovativní řešení.